

COLEGIUL FARMACIȘTILOR DIN ROMÂNIA (CFR)

RECOMANDĂRI PRIVIND UTILIZAREA IBUPROFENULUI ÎN CONTEXTUL COVID-19

Introducere

Medicamentele antiinflamatoare nesteroidiene (AINS) sunt printre cele mai frecvent utilizate medicamente și au o gamă largă de utilizări. AINS includ inhibitori neselectivi ai COX-1 (cum ar fi ibuprofen, acid acetilsalicilic, diclofenac și naproxen), precum și inhibitori selectivi ai COX-2 (precum celecoxib, rofecoxib, etoricoxib, lumiracoxib și valecoxib).

În ultima vreme, au apărut îngrijorări privind asocierea AINS cu un risc crescut de efecte adverse atunci când sunt utilizate la pacienții cu COVID-19.

Organisme oficiale globale, europene și locale au emis o serie de recomandări care infirmă aceste îngrijorări, afirmând că în prezent nu există dovezi științifice dovedite care să facă o legătură între utilizarea ibuprofenului și agravarea simptomelor COVID-19 și recomandă pacienților și cadrelor medicale să ia în considerare toate opțiunile disponibile de tratament, inclusiv paracetamol și medicamente antiinflamatoare nesteroidiene (AINS), pentru tratarea febrei sau durerilor pacienților cu COVID-19.

Selecție de recomandări emise de organisme oficiale:

Recomandările Agenției Europene a Medicamentului (EMA)¹, preluate într-un comunicat al Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România², publicat și pe site-ul CFR pe 17.03.2020

- ✓ La inițierea tratamentului febrei sau durerii provocate de infecția cu COVID 19, pacienților și profesioniștilor din domeniul sănătății li se recomandă să aibă în vedere **toate opțiunile de tratament avute la dispoziție**, inclusiv administrarea de paracetamol și medicamente AINS.
- ✓ Conform ghidurilor naționale de tratament din statele membre UE, pacienții și profesioniștii din domeniul sănătății **pot utiliza în continuare medicamentele AINS** (de tipul ibuprofenului) conform Informațiilor despre medicament aprobate. Recomandarea actuală este ca aceste medicamente să se utilizeze în cea mai mică doză eficientă și pe termen cât mai scurt posibil.
- ✓ Pacienților care au nelămuriri li se recomandă să discute cu medicul sau farmacistul. În prezent, pe baza celor de mai sus, **nu există nicio justificare științifică pentru întreruperea tratamentului cu ibuprofen, lucru deosebit de important pentru pacienții care utilizează ibuprofen sau alte medicamente AINS pentru tratarea unor boli cronice.**

Recomandările Organizației Mondiale a Sănătății (OMS)^{3,4}:

- ✓ În prezent, nu există dovezi cu privire la evenimente adverse severe, supraviețuirea pe termen lung sau afectarea calității vieții pacienților cu COVID-19, ca urmare a utilizării AINS.

¹ <https://www.ema.europa.eu/en/news/ema-gives-advice-use-non-steroidal-anti-inflammatories-covid-19>

² https://www.anm.ro/COMUNICATE%20DE%20PRESA/Ibuprofen_martie2020_ro_REV.pdf

³ [https://www.who.int/news-room/commentaries/detail/the-use-of-non-steroidal-anti-inflammatory-drugs-\(nsaids\)-in-patients-with-covid-19](https://www.who.int/news-room/commentaries/detail/the-use-of-non-steroidal-anti-inflammatory-drugs-(nsaids)-in-patients-with-covid-19)

⁴ <https://twitter.com/WHO/status/1240409217997189128>

⁵ OMS 487/23.03.2020 pentru aprobarea protocolului de tratament al infecției cu virusul SARS-Cov-2

- ✓ OMS nu are recomandări împotriva consumului de ibuprofen.
- ✓ OMS se consultă cu medicii care tratează pacienți cu COVID-19 și aceștia nu au informații despre niciun raport care să semnaleze vreun efect negativ al ibuprofen, în afară de efectele adverse uzuale și cunoscute.

Recomandările National Health Service Marea Britanie, semnate de NICE și MHRA⁵⁶:

- ✓ Pacienții pot utiliza medicamente cu statut OTC cum ar fi paracetamol (acetaminofen) sau ibuprofen pentru tratamentul simptomelor COVID 19 precum febra sau cefaleea, și ar trebui să urmeze recomandările NHS dacă au orice întrebări sau dacă simptomele se agravează.
- ✓ Pacienții ar trebui să citească întotdeauna informațiile din prospectul medicamentului atunci când utilizează medicamente cu statut OTC cum ar fi ibuprofen și paracetamol (acetaminofen) și să urmeze instrucțiunile cu privire la modul de administrare.
- ✓ Profesioniștii din domeniul sănătății ar trebui să ia în considerare factorii de risc individuali ai pacientului, inclusiv orice istoric de boli cardiovasculare și gastrointestinale, la prescrierea ibuprofenului. În plus, ibuprofenul trebuie utilizat cu precauție la pacienții cunoscuți cu insuficiență renală.
- ✓ Pacienții cărora li s-a prescris AINS ca tratament pentru o afecțiune pe termen lung, cum ar fi artrita, ar trebui să utilizeze în continuare aceste medicamente. Pacienții adulți care utilizează în mod regulat doze mici, de 75 mg acid acetilsalicilic, pentru prevenirea atacurilor de cord sau a bolilor vasculare, ar trebui să continue tratamentul.

Considerente finale:

Ca urmare a celor de mai sus, COLEGIUL FARMACIȘTILOR DIN ROMÂNIA emite următoarele recomandări în atenția pacienților români și a personalului din domeniul sanitar:

- ✓ În prezent nu există dovezi științifice dovedite care să facă o legătură între utilizarea ibuprofenului și agravarea simptomelor COVID-19.
- ✓ Pacienții și cadrele medicale pot utiliza în considerare toate opțiunile disponibile de tratament, inclusiv paracetamol și medicamente antiinflamatoare nesteroidiene (AINS), pentru tratarea simptomatologiei ușoare a pacienților cu COVID-19 precum febra sau durerea.
- ✓ Pacienții aflați în tratament cu ibuprofen sau alte medicamente AINS nu ar trebui să întrerupă tratamentul, lucru deosebit de important pentru tratarea unor boli cronice.
- ✓ Pacienții pot utiliza medicamente cu statut OTC cum ar fi ibuprofen și paracetamol pentru tratamentul simptomelor ușoare COVID-19 precum febra sau cefaleea.
- ✓ Pacienții pot utiliza AINS cu statut OTC precum ibuprofen la recomandarea medicului sau farmacistului, în tratarea febrei și durerii, fără legătură cu COVID-19, conform informațiilor din prospectul medicamentului.

⁵ <https://www.rpharms.com/resources/pharmacy-guides/coronavirus-covid-19/coronavirus-information-for-pharmacists#ibuprofen>

⁶ <https://www.cas.mhra.gov.uk/ViewandAcknowledgment/ViewAlert.aspx?AlertID=103025>